

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצה מורינו ר' ישראל בער אָנדסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

שבת בא

📖 **וינצלו את מצרים...** (יא,לו)

כי עיקר תקון העשירות דקדשה הוא עניות, דהיינו מי שאינו מתגאה בדעתו ומחזיק עצמו כעני, ובאיזה מעמד שהוא בין שהוא עני ממש או בינוני או עשיר מפלג מחזיק עצמו תמיד כעני ואביון גדול, בבחינת דוד המלך, שבגדל מלכותו וגדלתו ועשרו אמר תמיד: **כי עני ואביון אנכי, ואני עני ואביון**, כי האדם ראוי לו להבין עצם עניותו בזה העולם, כי אפילו הצדיק אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות נגד ה' יתברך, כמו שכתוב: **כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחסא**, מכל שכן שאר בני העולם.

אם כן, אפילו לחם צר ומים לחץ אין מגיע לו, חס ושלום, לפי מעשיו. רק ה' יתברך זן את העולם ללו בחסדו, ואם כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה [הוא לא אוכל משלו]. וכשמישים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד, ויזכה לעשירות אמת, שהוא מה שאמרו רז"ל: איזהו עשיר, השמח בחלקו; כי ישמח בחלקו, מחמת שידוע שהכל חסד גדול מה' יתברך, אפילו לחם צר ומים לחץ.

ועל ידי זה יזכה לעשירות ממש, לכל הון דעלמא, בחינת: "מאן דאיהו זעיר איהו רבי" [מי שהוא קטן הוא גדול], וכתבי: "מקימי מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים" - מעפר דייקא, היינו מי שמישים עצמו כעפר. וגם אחר כך, כשזוכה לעשירות ממש, לכסף וזהב וחפצים הרבה, לא יפול על ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד.

לא כן הרשעים, שהם בהפך מכל זה: כשהוא עני, הוא בכעס על ה' יתברך על עניותו וחסרונו, בבחינת "יהיה כי ירעב והתקצף וכו'" [ישעיה ח], ותכף כשיש לו איזה ממון, הוא מלביש את עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממונו, ועל ידי זה חסר לו יותר מבתחילה. וכשמרוויח עוד ממון יותר, מתחיל לקנות לו כלי כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי כפלים מכפי ערכו, ועל ידי זה חיינו מרים ומרורים תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חיהם מרורים יותר מבימי עניים, ועל ידי זה באים על פי רב לידי עניות ממש, ומתים בעלי חובות, וגם בימי עשירותם תמיד היה חסר להם כפי הנהגתם והצטרכותם העצום, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחי, וכאלו כל העשר מגיע להם לבד. "ומאן דאיהו רב הוא זעיר" [ומי שהוא גדול הוא קטן], והקדוש ברוך הוא משפילם, ומתים עניים ממש ובעלי חובות.

וזה בחינת: יאה עניותא לישראל, שעיקר היפי והנוי לישראל הוא מידת העניות, היינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד, הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפילו מלבוש של פשתן וטלאי על גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמו בו מאד, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפילו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר כך גם כשהיו לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב, יהיו נאים ויפים אצלו תמיד. אבל מי שאינו מחזיק עצמו כעני, וכל מה שיש לו הוא מתאוה יותר, אינו זוכה לנוי ויפי לעולם, כנראה בחוש, שאפילו לובש בגדים יקרים וכו', תמיד חסר לו עוד בגדים יקרים ביותר של גדולי הקצינים ביותר, כידוע כל זה.

ועל כן עיקר תקון הממון והעשירות הוא עניות כני"ל, כי האדם צריך לאחז תמיד בקצה האחרון ולזכר שנולד ערם, כמו שכתוב (איוב א): "ערם יצאתי מבטן אמי", שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה

שיש לו הוא עשירות גדול, ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט או הרבה. עיקר גלות מצרים, שהיינו תחילה בגלות מר וקשה וכבד כזה, ואחר כך הוציאנו בעשירות כזה, כאשר הבטיח לאברהם אבינו: **ואחרי כן יצאו ברבש גדול**. ולמה לא נתן לנו העשירות תכף בלא צער הגלות? אבל הכל היה לטובתנו, כדי להזכך בכור הברזל בגלות, כדי לברר ולזכך העשירות, להוציא אותנו מתאוות ממון שהוא עשירות וממון דסטרא אחרא, שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר, ולזכות לעשירות דקדשה שבא על ידי עניות דייקא, שזה בחינת מה שאנו אוכלין בפסח מצה, שהוא לחם עני, ומרור, כדי לידע ולזכר בהמרירות והעניות, שזה עיקר שלמות תקון העשירות דקדשה כני"ל. (הלכות מגילה ו' - אותיות י"א י"ב לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה - ל"ד)

📖 **ולא יראה לך חמץ...** (יג,ו)

וזה שדרשו רבותינו ז"ל: ולא יראה לך חמץ - שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים. שאם נכנס עכו"ם לבית ישראל וחמצו בידו אינו זקוק להוציאו, כי חמץ הוא בחינת חמוץ המוח שהם מחשבות זרות והרהורים שהם אסורים במשהו, וצריכים לבערם ולבטלם ולגרשם מגבולו. אבל אם האדם עושה את שלו ומתגבר בכל כחו לבער ולגרש המחשבות רעות מקרבו, והם אף על פי כן באים בעל כרחו עליו בכל פעם, על זה אין האדם חייב כלל, כמו שכתוב בספר האי"ב שאין האדם חייב על הרהורים הבאים עליו כי אם כשמהרהר וחוזר ומהרהר. וכן כתב (בספרו לקוטי תנינא) שיהיה האדם שב ואל תעשה גם במחשבתו ומה שנעשה עמו ממילא אל יחש.

וזה בחינת שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים שאם נכנס עכו"ם וכו', היינו מאחר שהאדם נזהר ונשמר מחמץ שלו, היינו שלא יחמיץ מחו במחשבות חוץ והרהורים, ואם אף על פי כן נכנס העכו"ם שהוא הסטרא אחרא וחמצו בידו שהם הרהורים שבאים עליו שלא בכוונה, אינו חייב על זה. כי אין זה חמץ שלו, רק שצריך לזהר שלא יגע בו ולא יהנה ממנו ולא יהיה נמשך אחריו כלל. ועל פי רב על ידי זה ממילא יסתלק כמבאר במקום אחר. אבל הוא אינו צריך להסתכל על זה כלל רק שיהיה נזהר שלא יהיה החמץ שלו, שלא יחמיץ מחשבתו בעצמו באלו המחשבות הבאים עליו. (הלכות נזיקין די - ה')



סיפור

© ... הנה אחר יום הכפורים, נסעתי למאהלוב כני"ל, ובאתי לשם ביום חמישי י"ג תשרי, ולא מצאתי חותני בביתו כי היה בקרמיניץ כני"ל, וחותני היה חשוב ויקר שם מאד מאד בתכלית החשיבות, וגם מכבר היה מתנגד גדול על כל החסידים, אפילו על גדולי המפרסמים, ואשתו וכל-בני ביתו כלם היו מתנגדים, והיה באמת צדיק ובעל מעשים טובים, אך היה שקוע בדעתו דברי בעלי המחלקת מכבר שחלקו על גדולי החסידים כמפרסם, ומחמת זה היה חזק בעניין ההתנגדות מאד, וכן כל בני ביתו וגם אשתו בכלל ובפרט עתה שעלה לגדלה יותר בוודאי היו לי יסורים יותר כי כלם היה לבס חלוק עמי, אבל זאת ידעו שאין בידם למנע אותי בשום אופן, כי ידעו שאני חזק בדעתי בלי שיעור כני"ל.



לא אלו ספרי הכסף בכל אקום
כי סימנים של פסאולת ...

והנה הייתי במאהלוב בכל ימי הסכות, ואחר הסכות היינו מצפים בכל יום שיבוא חותני ולא בא, כי נתעכב שם בקרמיניץ בעסק דבר מצוה שנזדמן לו שם, ולא היה אפשר לנו לחזור לביתנו קודם שיבוא, כי זוגתי לא ראתה אותו כמה זמנים; ונמשך הדבר עד חנכה, ועדיין לא בא, ואני הייתי עצור במאהלוב ולא זכיתי לראות פני קדשו של רבינו זכרוננו לברכה מאחר יום הכפורים עד הנה, והיו לי יסורים עצומים מזה בלי שיעור, כי בכל השנים שעברו, הייתי רגיל במשך זמן כזה להיות אצלו זכרוננו לברכה כמה פעמים ושמעתי מה ששמעתי וכו', ומגודל צערי כתבתי אגרות לרבינו זכרוננו לברכה מגודל היסורים והמניעות שיש לי מאד כני"ל, ובתוך אותו הזמן בין ימים הנוראים לחנכה שהייתי במאהלוב כני"ל, באותו הזמן נולד בן זכר לרבינו זכרוננו לברכה בשבת-קודש, ונקרא שמו בישראל יעקב זכרוננו לברכה, ומחמת עיכובי במאהלוב לא זכיתי להיות אפילו על הברית מילה ובשבעה של הברית מילה נשמע מפי רבנו זכרוננו לברכה העניין הנורא של האלפים לחלקם למאות, שעל ידי זה יכולים להחיות מתים וכו' כנדפס בלקוטים שאחרי הספורי מעשיות (שיחות הר"ן – אות צ"ג) עיין שם והבן נפלאות ה' ונוראותיו עד אין קץ וכו', וכל זה אמר בעת שהביא לו רבי לייב דיין דגים בלילה לצורך סעדת הברית מילה, שבא בשמחה ואמר כל עניין הנורא הנ"ל, ואני בעוונותיי הרבים לא זכיתי להיות בכל זה, אך כתבו לי על הפאסט בכל עת מה שעבר כאן.

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... סיפרתי לך שרב מוטל (מסלוני)

היה למדן גדול, והיה לו מידות טובות, הוא היה עניו, והיה לומד יומם ולילה, והוא היה אדם פלא, אדם נפלא מאד, והוא, אף-על-פי שאני הייתי ילד, היה לי מוח חלש, אבל הוא אהב אותי, התמימות שלי, והרצונות הטובים שלי, הוא קירב אותי והרים אותי "מאשפות ירים אביון"...

הוא סיפור נפלא ונורא מאד, מי שמישים לב באמת, ובכן אמרתי: "שראוי וחשוב מאד לספר ולרשום כל מה שעבר עלי מיום שבאתי על דעתי", כי זה המשכה, מאז שבאתי על דעתי, עד שזכיתי להתקרב לרבינו הקדוש זה עניין המשך המעשה התחילה מאז [מילדות] אבל, זה נמשך וזה המשכה עכשיו, השם יתברך חנן אותי ונתן לי נפש כזה, שמיום שבאתי על דעתי, שהייתי עוד ילד קטן, היה לבי בוער מאד לעבודת השם ולזכות ליראת שמים ואמונה, העיקר ההשתוקקות שלי ורצוני היה לנקות את עצמי מכל תאוות עולם הזה, רק לעבוד השם, אבל בוודאי כשהייתי ילד קטן לא ידעתי כלום, אבל הנפש השתוקק מאד, אף-על-פי שלא ידעתי כלום, אבל הרצונות שלי ולבי היה בוער רק לעבודת השם, ולא לעסוק בעבודה.

האבא שלי היה כל ימיו עני גדול, ואחר כך נעשה עיור, ואני הייתי עוד ילד קטן, ואני היה לי געגועים לענות את נפשי, לעשות תעניות מזמן שהייתי קטן עוד, בגיל שבע, שמונה שנים, ערב ראש חודש, או אלו, בזמן ימי התשובה. ולמשל, ערב ראש חודש, רציתי להתענות, ואימי היה אימא מסורה מאד, היה לה צער גדול מאד, "מה זה אתך? אתה עוד ילד קטן, מה? אתה עושה תענית?", ואני עשיתי תענית בכל ערב ראש חודש חצי היום, אבל ערב ראש חודש אלו, כל היום! ואני גרמתי צער גדול לאימא שלי, על-כל-פנים עבר עלי עוד...

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – ממון, כג-כד)

עיקר חסרון הפרנסה שנתמעט

בדורות הללו, אין זה אלא על-ידי השוחטים שאינם מהגנים. כי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל, והוא מעלה את הנפש החי המגלגל, על-ידי הברכה שהוא מברך על השחיטה. אבל כשהשוחט אינו הגון, ואפילו בשעת הברכה חושב מחשבת פיגול ואינו שם בשעת הברכה, אזי כשעומד עם החליף לשחט את החי הוא עומד כרוצח נפשות, ויש צער להנפש החי וצועקת בקול מר, כי אינו מעלה את הנפש המגלגל, ואדרבא הוא מוריד את הנפש ממעלתה, ואין לה מנוח לכף-רגלה. אוי לו להשוחט הזה! אוי להנפש שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה! ועל-ידי-זה נתמעט הפרנסה, ומעט הפרנסה צריכין להמשיך בטרחא ויגיעה גדולה. ועל-ידי

שוחטים אלו נכנע הנפש לגבי הגוף והחומר ומתגברים תאוות הגוף וכו'. אבל על-ידי שוחטים הגונים, מעלין את הנפש, ונכנע ונתבטל הגוף והחומר, בחינת בהמה וסכלות וחושך, בחינת מיתה ושכחה ודין, בחינת חכמות חיצוניות, ונתעלה הנפש והצורה, בחינת אדם וחכמה ואור וחיים וזכרון וחסד, בחינת חכמת התורה, ועל-ידי-זה נמשך פרנסה בשפע גדול כני"ל (לקוטי מוהר"ן, סימן ל"ז).

כשישראל שומרין את עצמן מטרפות על-ידי-זה יש להם פרנסה.

... ותשמרנו ותצילנו ברחמיך הרבים ממאכלות אסורות, ולא יבא לתוך פינו שום דבר האסור לנו, ולא נכשל לעולם בנבלות וטרפות אפילו בשוגג ובאנס. ותציל אותנו מכל מיני נבלות וטרפות דאורייתא ודרבנן. ותזמין לנו ברחמיך תמיד שוחטים הגונים וכשרים ותהיה עמהם תמיד, ותשמר אותם ואותנו שלא ישלחו עמך ישראל על-ידם לעולם בנבלות וטרפות, חס ושלוש, ותעזר להשוחטים שיכוונו תמיד היטב בברכת השחיטה, באופן שיזכו להעלות הנפש המלבש בהחי, מחי למדבר, עד שיעלו כל הנפשות העשוקות המגלגלים בחיות ועופות ובהמות אל השכינה, ויהיה נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על-ידם. ונוכה שיהיה נמשך על-ידי-זה עלינו, שפע טובה וברכה ורחמים וחיים ושלוש, ונוכה לפרנסה טובה בכבוד בלי שום יגיעה וטרחא וטרדא כלל.

אבינו שבשמים, גומל לחייבים טובות, גומל חסדים טובים, אתה יודע שאין בנו כח לשמור עצמנו משוחטים שאינם הגונים המצויים עכשיו הרבה מאד, ואין מי שיעמדם בעדנו וישתדל בתקון נפשתינו, ויציל אותנו מפגם השוחטים שאינם הגונים הגורמים מה שגורמים, רחמנא ליצלן... (לקוטי תפילות – מתוך תפילה ל"ז)



היו שותפים בהפצת דעת הצדיק האמת בארץ ובעולם
ניתן לתרום בכל סניפי הדואר
חשבון 7-2255-89
תזמו למנות

מכתב

(ספר אבי הנחל אי - מכתב ל"ט)
בי"ה, ד' כסלו תשכ"א,

טבריא.

כשאדם בא לאיזה נסיון, ידע כשיעמד בזה הנסיון, הקדוש ברוך הוא יעשה לו נס.

יקרת לבי, הדגול ובעל עין חדה עמקה ורחבה לבחן ולתפס מי הוא המלך האמת על ישראל עכשיו ולכל הדורות הבאים, המבער כל השקר ורוח הטמאה של מנהיגי השקר, והדעות הזרות והסרוחות והמטשפות של חכמי הטבע. ה' יחזק לבבו לילך בדרכי הצדיק, ולא ימושו דברי תורתו מפיו עד עולם.

כל מה שנתרבים יותר הנפשות הבאים אל הצדיק לקבל אורו, נתמעט ונתבטל יותר ההבל הרע אשר נעשה על הארץ, שהם הקשיות של האפיקורסים, מחמת שרואים צדיק ורע לו רשע וטוב לו.

בדורות האחרונים האלה שמתגבר ומתפשט לארך ולרחב האמונות כזביות של נביאי השקר, והכפירות של הכתות רעות העוסקים בחכמות חיצוניות ומרבים ספרים רעים של הבל וכפירה, המלאים קיא צואה יותר מבית הכסא ואין סרחון וריח רע גרוע מהם בעולם, והם בחינת מי המבול שמבלבלין מאד ומתגברים להחריב את העולם, לבטל ולהשכיח התורה ומצוות כמו שרואים בחוש, בבחינת "המים גברו מאד למעלה מכל ההרים הגבוהים", היינו שאין רואים שום צד הצלה, ואין מקום לאחז עצמו ולעמד שם, כי לגדל התגברותם כמעט אפס תקוה חס ושלוש. אבל "ואתה מרום לעולם ה'", "ועצת ה' לעולם תעמד", ובתוך עצם חשכת אפלת התהום זכינו שבימינו נתגלה סוד חדוש כזה, סוד כמוס ונעלם ונסתר כזה, שעולמות קדושים עליונים לא ידעו מזה, הוא אור הצדיק האמת שהוא נקדת מבחר האמת שבין הצדיקים השלמים המבחרים יחידי הדורות, ההולך לפנינו ועומד ולוחם עמהם לשבר ולבטל זְהַמַּת חכמתם הנבוכות והמטעות ולנפח העפרירות שהוא בחינת הכפירות מלב כל אחד מישראל, עד שיתלהב אור נקדת האמת שבלבבו וישרף כל הרע והשקר, עד שיכסף וישתוקק תמיד לה' יתברך ולתורתו ולצדיקו ברצון חזק מאד, שזה העיקר "אמת מארץ תצמח", מארץ דייקא, דהיינו כשישראל נתונים עד הארץ, אז דייקא יעלה, כמו שכתוב "ועלה מן הארץ" - מן הארץ דייקא.

המלקט והמסדר, המתפלל עליו תמיד בכל לב ודורש שלומו והצלחתו בזה ובבא. ישראל דב אודעסר

128